

ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА СУЧАСНОГО СТАНУ ВАЛЮТНОГО РИНКУ УКРАЇНИ

Казарінов Д.В., аспірант, **Лисенко В.С.**, аспірант
ДВНЗ «Українська академія банківської справи НБУ»

Валютний ринок та його регулювання займає провідне місце в економічній політиці держави, адже він є важливим не лише для банківських установ, але і для суб'єктів підприємницької діяльності та населення країни. Відповідно до зазначеного, валютне регулювання може бути стимулом для економічного розвитку в країні та передумовою для посилення позицій держави на світовому ринку. Розвиток валютних відносин всередині країни можливий за умови нормального функціонування ринку, на якому можна вільно продати та купити валюту.

На сьогоднішній день існує декілька визначень валютного ринку, згідно яких він трактується як з організаційного боку, так і з боку відносин між учасниками, які на ньому виникають. Будемо вважати, що валютний ринок є регламентованим національним законодавством механізмом купівлі-продажу національної валюти, її конверсії в іноземні валюти.

Основними учасниками валютного ринку України є НБУ, комерційні банки, юридичні та фізичні особи, а також кредитно-фінансові установи.

Сучасний український валютний ринок можна вважати достатньо сформованим, а існуючий механізм валютного регулювання, на думку експертів, є досить дієвим. Основним нормативним документом, який регламентує операції з іноземною валютою на території України є Декрет КМУ «Про систему валютного регулювання та валютного контролю», втім, окрім нього існує ряд документів які чітко визначають дії учасників валютного ринку щодо проведення валютних операцій. НБУ впливає на валютні курси, проводить політику, спрямовану на збереження сприятливих умов для кредитної підтримки банківською системою процесів економічного розвитку з одночасним запобіганням утворенню монетарних ризиків для цінової стабільності.

Валютно-курсова політика Національного банку України ґрунтується на принципах, визначених в Меморандумі про економічну та фінансову політику та передбачає послідовне запровадження гнучкого курсоутворення, посилення прозорості валютних інтервенцій з одночасним підвищенням питомої ваги валютних аукціонів, визначення офіційного курсу гривні за результатами торгів на міжбанківському валютному ринку, дотримання критеріїв ефективності, включаючи нижню межу щодо рівня чистих міжнародних резервів.

Сучасний стан валютного ринку характеризують офіційні обмінні курси, сформовані всередині країни, розмір золотовалютних резервів, валютні інтервенції центробанку, показники доларизації економіки тощо.

Станом на жовтень 2012 р. офіційний курс долара США склав 799,3000 грн. за 100 дол. США, курс української гривні до євро – 1036,0527 грн. за 100 євро, а курсова пара гривня-російський рубль становила 2,5354 грн. за 10 рублів. Якщо розглядати в динаміці за останні три роки, то долар залишається практично незмінним, євро подешевшало (з 12 грн. за 1 євро у 2009 р.), а російський рубль був найдорожчим у 2011 р. (29 копійок за 1 рубль).

Найбільша частка кредитів в іноземній валюті, які мають українські громадяни, була у кризовий 2008 р. (59,1%), втім, після різкого подорожчання долара по відношенню до гривні, вона почала зменшуватися (до 40,23% в 2011 р.).

Міжнародні резерви НБУ станом на 01.11.2012 становили 26811,7 млн. доларів США.

Таким чином, на сучасному етапі існують деякі хвилювання щодо національного валютного ринку. Співвідношення гривні і долара хвилює не тільки професіоналів, а й широкі верстви населення України. Проте, крім дій НБУ, на валютні курси в Україні впливають і події світових валютних ринків. Зважаючи на це, погіршення темпів економічного зростання як на світовому ринку, так і в межах держави, матиме негативний вплив на національний валютний ринок.

Економіка та менеджмент: перспективи розвитку : матеріали II Міжнародної науково-практичної конференції, м. Суми, 22–24 червня 2012 року / за заг. ред. О. В. Прокопенко. – Суми : СумДУ, 2012. – С.56-57.